

Bruxelles
(OR. en)

5383/23
ADD 2

Međuinstitucijski predmet:
2022/0388(NLE)

UK 10
ENER 20

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: ODLUKA VIJEĆA o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Posebnog odbora EU-a i Ujedinjene Kraljevine za energetiku, osnovanog na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, o aranžmanima za trgovanje električnom energijom između EU-a i Ujedinjene Kraljevine

Prilog I.A

Privremena preporuka Glavne uprave za energetiku Europske komisije operatorima prijenosnih sustava za električnu energiju iz EU-a od 22. siječnja 2021. o izradi tehničkih postupaka za izračun i dodjelu prijenosnih kapaciteta kako bi se osigurala učinkovita trgovina putem interkonekcijskih elektroenergetskih vodova u okviru Sporazuma o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine

EUROPSKA KOMISIJA

GLAVNA UPRAVA ZA ENERGETIKU

[pošiljatelj]

Bruxelles, 22. siječnja 2021.

[adresat u ENTSO-E-u]

Predmet: Izrada nacrtu tehničkih postupaka za izračun i dodjelu prijenosnih kapaciteta kako bi se osigurala učinkovita trgovina putem interkonekcijskih elektroenergetskih vodova u skladu sa Sporazumom o trgovini i suradnji

Poštovani [adresat],

kao što znate, Sporazum o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, („Sporazum”) potpisan je 30. prosinca 2020. i stranke ga privremeno primjenjuju od 1. siječnja 2021.

U skladu s člankom ENER.19. Sporazuma Unija i Ujedinjena Kraljevina moraju osigurati da njihovi operatori prijenosnih sustava zajednički razviju tehničke postupke u nizu područja, uključujući upotrebu interkonekcijskih vodova, ako to preporuči Posebni odbor za energetiku. Tijekom pregovora Unija i Ujedinjena Kraljevina složile su se da je primjereno da se neki od tih tehničkih postupaka razviju sada, prije početka rada Posebnog odbora za energetiku. Stoga se od ENTSO-E-a traži da izradi nacrt tehničkih postupaka za izračun i dodjelu prijenosnih kapaciteta kako bi se osigurala učinkovita trgovina putem interkonekcijskih elektroenergetskih vodova. Nakon početka rada Posebni odbor za energetiku pratit će sav rad povezan s razvojem tehničkih postupaka.

Nacrt tehničkih postupaka trebao bi se odnositi na izračun i dodjelu kapaciteta u svim relevantnim vremenskim okvirima.

Cilj je ovog zahtjeva provesti aspekte članaka ENER.13., ENER.14. i ENER.19. Sporazuma u pogledu učinkovite upotrebe interkonekcijskih elektroenergetskih vodova te bi ga trebalo tumačiti u tom kontekstu. Konkretno, tehnički postupci ne bi trebali uključivati ni podrazumijevati sudjelovanje operatora prijenosnih sustava iz Ujedinjene Kraljevine u postupcima Unije za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjem.

ENTSO-E bi te tehničke postupke trebao razviti u suradnji s operatorima prijenosnih sustava za električnu energiju iz Ujedinjene Kraljevine u kontekstu suradnje uspostavljene Memorandumom o razumijevanju sklopljenim radi provedbe aspekata članka ENER.19. Sporazuma.

Više pojedinosti o tome što bi trebalo uključiti u nacrt tehničkih postupaka navedeno je u Prilogu 2. (izračun kapaciteta), Prilogu 3. (dodjela kapaciteta) i Prilogu 4.

Konkretno, kad je riječ o izračunu i dodjeli kapaciteta za vremenski okvir dan unaprijed, tražimo pripremu ciljnog modela za trgovanje dan unaprijed na temelju koncepta „višeregionalnog labavog povezivanja obujma” koji je u skladu s člancima ENER.14. i ENER.19. Sporazuma te Prilogom ENER-4. Sporazumu; u skladu s tim odredbama, tom bi radu trebalo dati prioritet. Prilog ENER-4. Sporazumu dostupan je u Prilogu 4. ovom dopisu.

U dijelu 2. Priloga ENER-4. Sporazumu utvrđeni su rokovi za razvoj tehničkih postupaka za vremenski okvir dan unaprijed. Datumi navedeni u nastavku temelje se na tim rokovima, koje smo u skladu s člankom FINPROV.11.3. Sporazuma izračunali počevši od 1. siječnja 2021., tj. od datuma početka privremene primjene Sporazuma.

Za potporu razvoju ciljnog modela za trgovanje dan unaprijed i u skladu s Prilogom ENER-4., tražimo da se nacrt prijedloga i analiza troškova i koristi za procjenu dodane vrijednosti ciljnog modela dovrše do 1. travnja 2021. Nacrt prijedloga i analiza troškova i koristi trebali bi se izraditi u skladu s Prilogom 5. ovom dopisu.

Tražimo da se nacrt tehničkih postupaka dostavi Agenciji za suradnju energetske regulatora („Agencija”) kako bi mogla dati svoje mišljenje. Tražimo i da se ENTSO-E prije toga na odgovarajući način savjetuje sa sudionicima na tržištu o nacrtu tehničkih postupaka. Nakon primitka mišljenja, tražimo da ga zajedno s nacrtom tehničkih postupaka dostavite Posebnom odboru za energetiku na vrijeme kako bi se omogućila njihova provedba do 1. travnja 2022.

Kad je riječ o izračunu i dodjeli kapaciteta za vremenske okvire osim vremenskog okvira dan unaprijed, pozivamo ENTSO-E da predloži rokove za izradu nacrtu tehničkih postupaka.

Kopiju ovog pisma prosljeđujem svojem kolegi u Ministarstvu poduzetništva, energetike i industrijske strategije, koji ekvivalentan dopis šalje operatorima prijenosnih sustava za električnu energiju iz Ujedinjene Kraljevine, čija se kopija nalazi u Prilogu 1. ovom dopisu.

S poštovanjem

[potpis pošiljatelja]

Kopija

Ministarstvo poduzetništva, energetike i industrijske strategije

Prilog 1.

Dopis [pošiljatelja] pri Ministarstvu poduzetništva, energetike i industrijske strategije operatorima prijenosnih sustava za električnu energiju iz Ujedinjene Kraljevine

Prilog 2. Izračun kapaciteta

U nacrtu tehničkih postupaka trebalo bi utvrditi odredbe, uvjete i metodologije za dodjelu interkonekcijskog kapaciteta koji se nakon toga može staviti na raspolaganje tržištu.

Taj bi se kapacitet trebao izračunavati na koordiniran način za sve interkonekcijske elektroenergetske vodove.

Trebalo bi maksimalno povećati kapacitete svih interkonekcijskih elektroenergetskih vodova. U okviru tog zahtjeva trebalo bi:

- uzeti u obzir obveze operatora prijenosnih sustava da poštuju sigurnosne standarde sigurnog rada mreže,
- poštovati granice zona trgovanja unutar EU-a i Ujedinjene Kraljevine utvrđene na temelju relevantnih nacionalnih okvira,
- operatorima prijenosnih sustava iz EU-a omogućiti da ispune zahtjev u pogledu osiguravanja najmanje 70 % svojih kapaciteta na granicama zona trgovanja unutar EU-a kako je utvrđeno u članku 16. stavku 8. Uredbe (EU) 2019/943,
- osigurati nediskriminaciju između operatora prijenosnih sustava u Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini u izračunu kapaciteta,
- za potporu predvidjeti koordinirani postupak za korektivne mjere za sve interkonekcijske elektroenergetske vodove, uključujući redispečiranje i trgovanje u suprotnom smjeru,
- za potporu predvidjeti dogovor o podjeli troškova između operatorâ prijenosnih sustava stranaka povezan s redispečiranjem i trgovanjem u suprotnom smjeru.

Operatori prijenosnih sustava stranaka, koliko je to tehnički moguće, udružuju sve zahtjeve za kapacitet protoka električne energije u suprotnom smjeru putem interkonekcijskih elektroenergetskih vodova kako bi iskoristili te interkonekcijske vodove do njihova najvećeg kapaciteta.

Kad je riječ o izračunu kapaciteta, operatori prijenosnih sustava trebali bi objavljivati barem sljedeće:

- godišnje informacije o dugoročnom razvoju prijenosne infrastrukture i njegovu utjecaju na prekogranični prijenosni kapacitet,
- mjesečna predviđanja mjesec dana unaprijed i godinu dana unaprijed za prijenosni kapacitet koji je dostupan tržištu, uzimajući u obzir sve relevantne informacije dostupne predmetnom operatoru prijenosnih sustava u trenutku izračuna predviđanja (na primjer učinak ljetnog i zimskoga godišnjeg doba na kapacitet vodova, održavanje mreže, raspoloživost proizvodnih jedinica itd.),
- tjedna predviđanja tjedan dana unaprijed za prijenosni kapacitet koji je dostupan tržištu, uzimajući u obzir sve relevantne informacije dostupne operatorima prijenosnih sustava u trenutku izračuna predviđanja, kao što su prognoza vremena, planirani rad na održavanju mreže, raspoloživost proizvodnih jedinica itd.,

- dnevni prijenosni kapacitet koji je dostupan tržištu dan unaprijed i unutar jednog dana za svaku tržišnu vremensku jedinicu, uzimajući u obzir sva saldirana imenovanja dan unaprijed, raspoređivanje proizvodnje dan unaprijed, predviđanja potražnje i planirani rad na održavanju mreže,
- ukupan već dodijeljen kapacitet za svaku tržišnu vremensku jedinicu i sve relevantne uvjete pod kojima se taj kapacitet može upotrebljavati (na primjer, konačna dražbovna cijena, obveze s obzirom na način upotrebe kapaciteta itd.) radi identificiranja preostalog kapaciteta,
- dodijeljeni kapacitet što je prije moguće nakon svake dodjele te plaćene cijene,
- ukupan upotrijebljen kapacitet za svaku tržišnu vremensku jedinicu, odmah nakon imenovanja,
- što je moguće bliže stvarnom vremenu: ukupne realizirane trgovinske i fizičke protoke za svaku tržišnu vremensku jedinicu, uključujući opis učinaka svih korektivnih mjera (primjerice ograničenja) koje su operatori prijenosnih sustava poduzeli za rješavanje problema mreže ili sustava,
- relevantne informacije za procjenu je li kapacitet interkonekcijskih elektroenergetskih vodova izračunan i dodijeljen na način koji je u skladu sa Sporazumom između EU-a i Ujedinjene Kraljevine.

Prilog 3. Dodjela kapaciteta

U nacrtu tehničkih postupaka trebalo bi utvrditi odredbe, uvjete i metodologije za dodjelu interkonekcijskog kapaciteta tržištu u sljedećim vremenskim okvirima:

- terminskom;
- dan unaprijed,
- unutar dnevnog.

U okviru metodologije za svaki bi vremenski okvir trebalo:

- osigurati koordinirane dražbe za sve interkonekcijske elektroenergetske vodove,
- uključiti pravila za imenovanje, ograničavanje, jamstvo, naknadu, prijenos i povrat stečenih prijenosnih kapaciteta, kao i za zamjenske postupke i kompenzaciju u slučaju ograničenja,
- uključiti pravila za raspodjelu prihoda od zagušenja,
- operatorima prijenosnih sustava zabraniti da naplaćuju rezervne cijene ako na interkonekcijskim elektroenergetskim vodovima ne dođe do zagušenja, osim ako se primjenjuje izuzeće.

Prilog 4. Ciljni model za trgovanje dan unaprijed: „Višeregionalno labavo povezivanje obujma”

Dio 1.

1. Novi postupak za dodjelu kapaciteta interkonekcijskih elektroenergetskih vodova u razdoblju tržišta dan unaprijed temelji se na konceptu „višeregionalnog labavog povezivanja obujma”. Opći je cilj novog postupka postići najveću moguću korist od

trgovine. Kao prvi korak u razvoju novog postupka stranke osiguravaju da operatori prijenosnih sustava izrade nacrt prijedloga i analizu troškova i koristi.

2. Višeregionalno labavo povezivanje obujma podrazumijeva razvoj funkcije povezivanja tržišta kako bi se odredili neto energetske položaji (implicitna raspodjela) između:
 - (a) zona trgovanja uspostavljenih u skladu s Uredbom (EU) 2019/943 koje su s Ujedinjenom Kraljevinom povezane izravnim interkonekcijskim elektroenergetskim vodovima; i
 - (b) Ujedinjene Kraljevine.
3. Neto elektroenergetski položaji preko interkonekcijskih elektroenergetskih vodova izračunavaju se implicitnim postupkom dodjele primjenom posebnog algoritma na:
 - (a) komercijalne ponude za kupnju i prodaju za razdoblje dan unaprijed iz zona trgovanja uspostavljenih u Uniji u skladu s Uredbom (EU) 2019/943 koje su s Ujedinjenom Kraljevinom povezane izravnim interkonekcijskim elektroenergetskim vodovima;
 - (b) komercijalne ponude za kupnju i prodaju za razdoblje dan unaprijed iz relevantnih tržišta za razdoblje dan unaprijed u Ujedinjenoj Kraljevini;
 - (c) podatke o mrežnom kapacitetu i kapacitetima sustava utvrđene u skladu s postupcima dogovorenima između operatora prijenosnih sustava; i
 - (d) podatke o očekivanim komercijalnim tokovima interkonekcijskih elektroenergetskih vodova između zona trgovanja povezanih s Ujedinjenom Kraljevinom i drugih zona trgovanja u Uniji, kako odrede operatori prijenosnih sustava Unije primjenom pouzdanih metodologija.

Taj postupak u skladu je s posebnim karakteristikama interkonekcijskih elektroenergetskih vodova istosmjernje struje, uključujući gubitke i zahtjeve u pogledu promjene snage.

4. Funkcija povezivanja tržišta:
 - (a) postiže rezultate dovoljno prije funkcioniranja tržišta dan unaprijed svake stranke (za Uniju to je jedinstveno povezivanje dan unaprijed uspostavljeno u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2015/1222¹) kako bi se ti rezultati mogli upotrijebiti kao ulazni podaci u postupcima kojima se određuju rezultati na tim tržištima;
 - (b) postiže rezultate koji su pouzdani i ponovljivi;
 - (c) poseban je postupak kojim se povezuju različita i odvojena tržišta dan unaprijed u Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini; to posebno znači da je specifični algoritam različit i odvojen od onog koji se upotrebljava u jedinstvenom povezivanju dan unaprijed uspostavljenom u skladu s Uredbom (EU) 2015/1222 te da u pogledu Unijinih komercijalnih ponuda za kupnju i prodaju ima pristup samo onim zonama trgovanja koje su izravno povezane s Ujedinjenom Kraljevinom interkonekcijskim elektroenergetskim vodom.
5. Izračunani neto energetske položaji objavljuju se nakon validacije i verifikacije. Ako funkcija povezivanja tržišta ne može funkcionirati ni proizvesti rezultat, kapacitet

¹ Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima (SL EU L 197, 25.7.2015., str. 24.).

interkonekcijskog elektroenergetskog voda dodjeljuje se zamjenskim postupkom, a sudionici na tržištu obavješćuju se da će se primjenjivati zamjenski postupak.

6. Troškovi razvoja i provedbe tehničkih postupaka ravnomjerno se dijele između relevantnih operatora prijenosnih sustava ili drugih subjekata iz Ujedinjene Kraljevine, s jedne strane, i relevantnih operatora prijenosnih sustava ili drugih subjekata iz Unije, s druge strane, osim ako Posebni odbor za energetiku odluči drukčije.

Dio 2.

Rok za provedbu ovog Priloga utvrđuje se kako slijedi u odnosu na stupanje na snagu ovog Sporazuma:

- (a) u roku od 3 mjeseca – analiza troškova i koristi i nacrt prijedloga za tehničke postupke;
- (b) u roku od 10 mjeseci – prijedlog tehničkih postupaka;
- (c) u roku od 15 mjeseci – početak primjene tehničkih postupaka.

Prilog 5. Zahtjevi za nacrt prijedloga i analizu troškova i koristi

Kako je utvrđeno u dijelu 1. Priloga ENER-4. Sporazumu, prva faza razvoja novih aranžmana za dan unaprijed jest izrada nacrta prijedloga i analize troškova i koristi.

U nacrtu prijedloga trebalo bi:

- utvrditi dizajn na visokoj razini za rješenje višeregionalnog labavog povezivanja obujma,
- utvrditi uloge i odgovornosti dionika iz sektora,
- navesti plan provedbe,
- istaknuti sve rizike ili probleme povezane s provedbom, kao i prijedloge za njihovo rješavanje, i
- procijeniti učinak razlika među sustavima stranaka za određivanje cijena ugljika na protoke putem interkonekcijskih vodova.

U analizi troškova i koristi trebalo bi uzeti u obzir cilj aranžmana da se maksimalno povećaju koristi od trgovine, što znači da bi trgovinski aranžmani, u okviru ograničenja iz Priloga ENER-4. Sporazumu, trebali:

- biti što učinkovitiji i
- u redovnim okolnostima rezultirati protocima putem interkonekcijskih elektroenergetskih vodova koji su u skladu s cijenama na tržištima stranaka dan unaprijed.

Prilog I.B

Privremena preporuka Ministarstva poduzetništva, energetike i industrijske strategije Vlade Ujedinjene Kraljevine operatorima prijenosnih sustava za električnu energiju iz Ujedinjene Kraljevine od 22. siječnja 2021. o izradi tehničkih postupaka za izračun i dodjelu prijenosnih kapaciteta kako bi se osigurala učinkovita trgovina putem interkonekcijskih elektroenergetskih vodova u okviru Sporazuma o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine

Department for
Business, Energy
& Industrial Strategy

[pošiljatelj u Ministarstvu poduzetništva, energetike i industrijske strategije]

[primatelj u operatoru prijenosnih sustava za

električnu energiju iz Ujedinjene Kraljevine]

Petak 22. siječnja 2021.

Poštovani [adresat],

Izrada nacrtu tehničkih postupaka za izračun i dodjelu prijenosnih kapaciteta kako bi se osigurala učinkovita trgovina putem interkonekcijskih elektroenergetskih vodova u skladu sa Sporazumom EU-a i Ujedinjene Kraljevine o trgovini i suradnji

kao što znate, Sporazum o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, („Sporazum”) potpisan je 30. prosinca 2020. i stranke ga privremeno primjenjuju od 1. siječnja 2021. U skladu s člankom ENER.19. Sporazuma Unija i Ujedinjena Kraljevina moraju osigurati da njihovi operatori prijenosnih sustava zajednički razviju tehničke postupke u nizu područja, uključujući upotrebu interkonekcijskih vodova, ako to preporuči Posebni odbor za energetiku. Tijekom pregovora Unija i Ujedinjena Kraljevina složile su se da je primjereno da se neki od tih tehničkih postupaka razviju sada, prije početka rada Posebnog odbora za energetiku. Stoga se od operatora prijenosnih sustava za električnu energiju iz Ujedinjene Kraljevine traži da izrade nacrt tehničkih postupaka za izračun i dodjelu prijenosnih kapaciteta kako bi se osigurala učinkovita trgovina putem interkonekcijskih elektroenergetskih vodova. Nakon početka rada Posebni odbor za energetiku pratit će sav rad povezan s razvojem tehničkih postupaka.

Nacrt tehničkih postupaka trebao bi se odnositi na izračun i dodjelu kapaciteta u svim relevantnim vremenskim okvirima.

Cilj je ovog zahtjeva provesti aspekte članaka ENER.13., ENER.14. i ENER.19. Sporazuma u pogledu učinkovite upotrebe interkonekcijskih elektroenergetskih vodova te bi ga trebalo tumačiti u tom kontekstu. Konkretno, tehnički postupci ne bi trebali uključivati ni podrazumijevati sudjelovanje operatora prijenosnih sustava iz Ujedinjene Kraljevine u postupcima Unije za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjem.

Operatori prijenosnih sustava za električnu energiju iz Ujedinjene Kraljevine trebali bi razviti te tehničke postupke u suradnji s ENTSO-E-om u kontekstu suradnje uspostavljene Memorandumom o razumijevanju sklopljenim radi provedbe aspekata članka ENER.19. Sporazuma.

Više pojedinosti o tome što bi trebalo uključiti u nacrt tehničkih postupaka navedeno je u Prilogu 2. (izračun kapaciteta), Prilogu 3. (dodjela kapaciteta) i Prilogu 4.

Konkretno, kad je riječ o izračunu i dodjeli kapaciteta za vremenski okvir dan unaprijed, tražimo pripremu ciljnog modela za trgovanje dan unaprijed na temelju koncepta „višeregionalnog labavog povezivanja obujma” koji je u skladu s člancima ENER.14. i ENER.19. Sporazuma te Prilogom ENER-4. Sporazumu; u skladu s tim odredbama, tom bi radu trebalo dati prioritet. Prilog ENER-4. Sporazumu dostupan je u Prilogu 4. ovom dopisu.

U dijelu 2. Priloga ENER-4. Sporazumu utvrđeni su rokovi za razvoj tehničkih postupaka za vremenski okvir dan unaprijed. Datumi navedeni u nastavku temelje se na tim rokovima, koje smo u skladu s člankom FINPROV.11.3. Sporazuma izračunali počevši od 1. siječnja 2021., tj. od datuma početka privremene primjene Sporazuma.

Za potporu razvoju ciljnog modela za trgovanje dan unaprijed i u skladu s Prilogom ENER-4., tražimo da se nacrt prijedloga i analiza troškova i koristi za procjenu dodane vrijednosti ciljnog modela dovrše do 1. travnja 2021. Nacrt prijedloga i analiza troškova i koristi trebali bi se izraditi u skladu s Prilogom 5. ovom dopisu.

Tražimo da se nacrt tehničkih postupaka dostavi regulatornim tijelima Ujedinjene Kraljevine kako bi ta tijela mogla dati svoje mišljenje. Tražimo i da se operatori prijenosnih sustava za električnu energiju iz Ujedinjene Kraljevine prije toga na odgovarajući način savjetuju sa sudionicima na tržištu o nacrtu tehničkih postupaka. Nakon primitka mišljenja, tražimo da ga zajedno s nacrtom tehničkih postupaka dostavite Posebnom odboru za energetiku na vrijeme kako bi se omogućila njihova provedba do 1. travnja 2022.

Kad je riječ o izračunu i dodjeli kapaciteta za vremenske okvire osim vremenskog okvira dan unaprijed, pozivamo operatore prijenosnih sustava za električnu energiju iz Ujedinjene Kraljevine da Posebnom odboru predlože rokove za izradu nacrtu tehničkih postupaka.

Kopiju ovog pisma prosljeđujem svojem kolegi u Glavnoj upravi za energetiku Europske komisije, koji ENTSO-E-u šalje ekvivalentan dopis, čija se kopija nalazi u Prilogu 1. ovom dopisu.

S poštovanjem

[potpis pošiljatelja]

Kopija

Glavna uprava za energetiku Europske komisije

Prilog 1.

Dopis Glavne uprave za energetiku Europske komisije ENTSO-E-u

Prilog 2. Izračun kapaciteta

U nacrtu tehničkih postupaka trebalo bi utvrditi odredbe, uvjete i metodologije za dodjelu interkonekcijskog kapaciteta koji se nakon toga može staviti na raspolaganje tržištu.

Taj bi se kapacitet trebao izračunavati na koordiniran način u svim interkonekcijskim elektroenergetskim vodovima.

Kapacitete bi trebalo maksimalno povećati u svim interkonekcijskim elektroenergetskim vodovima. U okviru tog zahtjeva trebalo bi:

- uzeti u obzir obveze operatora prijenosnih sustava da poštuju sigurnosne standarde sigurnog rada mreže,
- poštovati granice zona trgovanja unutar EU-a i Ujedinjene Kraljevine utvrđene na temelju relevantnih nacionalnih okvira,
- operatorima prijenosnih sustava iz EU-a omogućiti da ispune zahtjev u pogledu osiguravanja najmanje 70 % svojih kapaciteta na granicama zona trgovanja unutar EU-a kako je utvrđeno u članku 16. stavku 8. Uredbe (EU) 2019/943,
- osigurati nediskriminaciju između operatora prijenosnih sustava u Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini u izračunu kapaciteta,
- za potporu predvidjeti koordinirani postupak za korektivne mjere u svim interkonekcijskim elektroenergetskim vodovima, uključujući redispečiranje i trgovanje u suprotnom smjeru,
- za potporu predvidjeti dogovor o podjeli troškova između operatorâ prijenosnih sustava stranaka povezan s redispečiranjem i trgovanjem u suprotnom smjeru.

Operatori prijenosnih sustava stranaka, koliko je to tehnički moguće, udružuju sve zahtjeve za kapacitet protoka električne energije u suprotnom smjeru putem interkonekcijskih elektroenergetskih vodova kako bi iskoristili te interkonekcijske vodove do njihova najvećeg kapaciteta.

Kad je riječ o izračunu kapaciteta, operatori prijenosnih sustava trebali bi objavljivati barem sljedeće:

- godišnje informacije o dugoročnom razvoju prijenosne infrastrukture i njegovu utjecaju na prekogranični prijenosni kapacitet,
- mjesečna predviđanja mjesec dana unaprijed i godinu dana unaprijed za prijenosni kapacitet koji je dostupan tržištu, uzimajući u obzir sve relevantne informacije dostupne predmetnom operatoru prijenosnih sustava u trenutku izračuna predviđanja (na primjer učinak ljetnog i zimskoga godišnjeg doba na kapacitet vodova, održavanje mreže, raspoloživost proizvodnih jedinica itd.),
- tjedna predviđanja tjedan dana unaprijed za prijenosni kapacitet koji je dostupan tržištu, uzimajući u obzir sve relevantne informacije dostupne operatorima prijenosnih sustava u trenutku izračuna predviđanja, kao što su prognoza vremena, planirani rad na održavanju mreže, raspoloživost proizvodnih jedinica itd.,

- dnevni prijenosni kapacitet koji je dostupan tržištu dan unaprijed i unutar jednog dana za svaku tržišnu vremensku jedinicu, uzimajući u obzir sva saldirana imenovanja dan unaprijed, raspoređivanje proizvodnje dan unaprijed, predviđanja potražnje i planirani rad na održavanju mreže,
- ukupan već dodijeljen kapacitet za svaku tržišnu vremensku jedinicu i sve relevantne uvjete pod kojima se taj kapacitet može upotrebljavati (na primjer, konačna dražbovna cijena, obveze s obzirom na način upotrebe kapaciteta itd.) radi identificiranja preostalog kapaciteta,
- dodijeljeni kapacitet što je prije moguće nakon svake dodjele te plaćene cijene,
- ukupan upotrijebljen kapacitet za svaku tržišnu vremensku jedinicu, odmah nakon imenovanja,
- što je moguće bliže stvarnom vremenu: ukupne realizirane trgovinske i fizičke protoke za svaku tržišnu vremensku jedinicu, uključujući opis učinaka svih korektivnih mjera (primjerice ograničenja) koje su operatori prijenosnih sustava poduzeli za rješavanje problema mreže ili sustava,
- relevantne informacije za procjenu je li kapacitet interkonekcijskih elektroenergetskih vodova izračunan i dodijeljen na način koji je u skladu sa Sporazumom između EU-a i Ujedinjene Kraljevine.

Prilog 3. Dodjela kapaciteta

U nacrtu tehničkih postupaka trebalo bi utvrditi odredbe, uvjete i metodologije za dodjelu interkonekcijskog kapaciteta tržištu u sljedećim vremenskim okvirima:

- terminskom,
- dan unaprijed,
- unutar dnevnog.

U okviru metodologije za svaki bi vremenski okvir trebalo:

- osigurati koordinirane dražbe za sve interkonekcijske elektroenergetske vodove,
- uključiti pravila za imenovanje, ograničavanje, jamstvo, naknadu, prijenos i povrat stečenih prijenosnih kapaciteta, kao i za zamjenske postupke i kompenzaciju u slučaju ograničenja, - uključiti pravila za raspodjelu prihoda od zagušenja,
- operatorima prijenosnih sustava zabraniti da naplaćuju rezervne cijene ako na interkonekcijskim elektroenergetskim vodovima ne dođe do zagušenja, osim ako se primjenjuje izuzeće.

Prilog 4. Ciljni model za trgovanje dan unaprijed: „Višeregionalno labavo povezivanje obujma”

Dio 1.

1. Novi postupak za dodjelu kapaciteta interkonekcijskih elektroenergetskih vodova u razdoblju tržišta dan unaprijed temelji se na konceptu „višeregionalnog labavog povezivanja obujma”. Opći je cilj novog postupka postići najveću moguću korist od trgovine. Kao prvi korak u razvoju novog postupka stranke osiguravaju da operatori prijenosnih sustava izrade nacrt prijedloga i analizu troškova i koristi.

2. Višeregionalno labavo povezivanje obujma podrazumijeva razvoj funkcije povezivanja tržišta kako bi se odredili neto energetske položaji (implicitna raspodjela) između:
 - (a) zona trgovanja uspostavljenih u skladu s Uredbom (EU) 2019/943 koje su s Ujedinjenom Kraljevinom povezane izravnim interkonekcijskim elektroenergetskim vodovima; i
 - (b) Ujedinjene Kraljevine.
3. Neto elektroenergetski položaji preko interkonekcijskih elektroenergetskih vodova izračunavaju se implicitnim postupkom dodjele primjenom posebnog algoritma na:
 - (a) komercijalne ponude za kupnju i prodaju za razdoblje dan unaprijed iz zona trgovanja uspostavljenih u Uniji u skladu s Uredbom (EU) 2019/943 koje su s Ujedinjenom Kraljevinom povezane izravnim interkonekcijskim elektroenergetskim vodovima;
 - (b) komercijalne ponude za kupnju i prodaju za razdoblje dan unaprijed iz relevantnih tržišta za razdoblje dan unaprijed u Ujedinjenoj Kraljevini;
 - (c) podatke o mrežnom kapacitetu i kapacitetima sustava utvrđene u skladu s postupcima dogovorenima između operatora prijenosnih sustava; i
 - (d) podatke o očekivanim komercijalnim tokovima interkonekcijskih elektroenergetskih vodova između zona trgovanja povezanih s Ujedinjenom Kraljevinom i drugih zona trgovanja u Uniji, kako odrede operateri prijenosnih sustava Unije primjenom pouzdanih metodologija.

Taj postupak u skladu je s posebnim karakteristikama interkonekcijskih elektroenergetskih vodova istosmjerne struje, uključujući gubitke i zahtjeve u pogledu promjene snage.

4. Funkcija povezivanja tržišta:
 - (a) postiže rezultate dovoljno prije funkcioniranja tržišta dan unaprijed svake stranke (za Uniju to je jedinstveno povezivanje dan unaprijed uspostavljeno u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2015/1222¹) kako bi se ti rezultati mogli upotrijebiti kao ulazni podaci u postupcima kojima se određuju rezultati na tim tržištima;
 - (b) postiže rezultate koji su pouzdani i ponovljivi;
 - (c) poseban je postupak kojim se povezuju različita i odvojena tržišta dan unaprijed u Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini; to posebno znači da je specifični algoritam različit i odvojen od onog koji se upotrebljava u jedinstvenom povezivanju dan unaprijed uspostavljenom u skladu s Uredbom (EU) 2015/1222 te u pogledu Unijinih komercijalnih ponuda za kupnju i prodaju ima pristup samo onim zonama trgovanja koje su izravno povezane s Ujedinjenom Kraljevinom interkonekcijskim elektroenergetskim vodom.
5. Izračunani neto energetske položaji objavljuju se nakon validacije i verifikacije. Ako funkcija povezivanja tržišta ne može funkcionirati ni proizvesti rezultat, kapacitet interkonekcijskog elektroenergetskog voda dodjeljuje se zamjenskim postupkom, a sudionici na tržištu obavješćuju se da će se primjenjivati zamjenski postupak.

¹ Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima (SL EU L 197, 25.7.2015., str. 24.).

6. Troškovi razvoja i provedbe tehničkih postupaka ravnomjerno se dijele između relevantnih operatora prijenosnih sustava ili drugih subjekata iz Ujedinjene Kraljevine, s jedne strane, i relevantnih operatora prijenosnih sustava ili drugih subjekata iz Unije, s druge strane, osim ako Posebni odbor za energetiku odluči drukčije.

Dio 2.

Rok za provedbu ovog Priloga utvrđuje se kako slijedi u odnosu na stupanje na snagu ovog Sporazuma:

- (a) u roku od 3 mjeseca – analiza troškova i koristi i nacrt prijedloga za tehničke postupke;
- (b) u roku od 10 mjeseci – prijedlog tehničkih postupaka;
- (c) u roku od 15 mjeseci – početak primjene tehničkih postupaka.

Prilog 5. Zahtjevi za nacrt prijedloga i analizu troškova i koristi

Kako je utvrđeno u dijelu 1. Priloga ENER-4. Sporazumu, prva faza razvoja novih aranžmana za dan unaprijed jest izrada nacrt prijedloga i analize troškova i koristi.

U nacrtu prijedloga trebalo bi:

- utvrditi dizajn na visokoj razini za rješenje višeregionalnog labavog povezivanja obujma,
- utvrditi uloge i odgovornosti dionika iz sektora,
- navesti plan provedbe,
- istaknuti sve rizike ili probleme povezane s provedbom, kao i prijedloge za njihovo rješavanje, i
- procijeniti učinak razlika među sustavima stranaka za određivanje cijena ugljika na protoke putem interkonekcijskih vodova.

U analizi troškova i koristi trebalo bi uzeti u obzir cilj aranžmana da se maksimalno povećaju koristi od trgovine, što znači da bi trgovinski aranžmani, u okviru ograničenja iz Priloga ENER-4. Sporazumu, trebali:

- biti što učinkovitiji i
- u redovnim okolnostima rezultirati protocima putem interkonekcijskih elektroenergetskih vodova koji su u skladu s cijenama na tržištima stranaka dan unaprijed.

Prilog II.

Nacrt dopisa Glavne uprave za energetiku Europske komisije i Ministarstva poduzetništva, energetike i industrijske strategije Vlade Ujedinjene Kraljevine operatorima prijenosnih sustava za električnu energiju iz EU-a odnosno Ujedinjene Kraljevine kojim se od operatora traži da dostave dodatne informacije za pripremu tehničkih postupaka za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima u vremenskom okviru dan unaprijed na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine

[adresa operatora prijenosnog sustava za električnu energiju iz EU-a ili Ujedinjene Kraljevine]

[datum]

Predmet: Zahtjev za dodatne informacije radi pripreme tehničkih postupaka za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima u vremenskom okviru dan unaprijed na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine

Poštovani [mjesto za tekst: adresat],

zahvaljujemo vam na dosadašnjem radu na provedbi glave o energetici Sporazuma o trgovini i suradnji, a posebno na objavi analize troškova i koristi te na nacrtu prijedloga potkrijepljenog mišljenjem [mjesto za tekst: nacionalnih regulatornih tijela Ujedinjene Kraljevine [ili] ACER-a] iz travnja 2021.

Nakon sastanka Posebnog odbora za energetiku održanog 30. ožujka 2022. i njegove Preporuke [mjesto za tekst: br. X/202x] od [mjesto za tekst: datum], [mjesto za tekst: Ministarstvo poduzetništva, energetike i industrijske strategije Vlade Ujedinjene Kraljevine [ili] Glavna uprava za energetiku Europske komisije] traži da u roku od pet mjeseci od primitka ovog dopisa odgovorite na pitanja navedena u prilogu ovom dopisu te da u analizu uključite relevantne strane (npr. burze električne energije, nominirane operatore tržišta električne energije, klirinške kuće) kako bi se procijenila praktična izvedivost scenarija.

Nadalje, [mjesto za tekst: operator transportnog sustava [ili] ENTSO-E, koji olakšava rad operatorâ prijenosnih sustava u EU-u] trebao bi zatražiti neformalno mišljenje [mjesto za tekst: nacionalnih energetske regulatora iz Ujedinjene Kraljevine [ili] ACER-a] o tim dodatnim informacijama te ga dostaviti zajedno s odgovorima na pitanja navedena u Prilogu.

Pitanja u Prilogu odnose se na pripremu tehničkih postupaka za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima u vremenskom okviru dan unaprijed. Sve informacije koje će vam možda biti potrebne od trećih strana trebalo bi obrađivati isključivo u svrhu odgovaranja na ta pitanja te bi njihovu povjerljivost trebalo bi zaštititi od otkrivanja ako to zatraži treća strana. Nadalje, [mjesto za tekst: Ministarstvo poduzetništva, energetike i industrijske strategije Vlade Ujedinjene Kraljevine [ili] Glavna uprava za energetiku Europske komisije] osigurat će da se sve informacije primljene u odgovoru na ovaj dopis upotrebljavaju isključivo u tu svrhu. Povjerljivima će smatrati sve

informacije koje su označene kao povjerljive ili poslovno osjetljive te će ih čuvati i štititi od otkrivanja, u skladu s primjenjivim zakonima i propisima, osim ako je za njihovo stavljanje na raspolaganje dobiveno posebno odobrenje nositelja prava.

Unaprijed vam zahvaljujem na dodatnom trudu koji ćete uložiti po tom pitanju.

[Potpis]

Kopija: [pošiljatelj u Glavnoj upravi za energetiku Europske komisije ili, ako je primjereno, u Ministarstvu poduzetništva, energetike i industrijske strategije Vlade Ujedinjene Kraljevine]

Prilog

Kontekst: Sljedeća se pitanja odnose na opcije koje su operatori prijenosnih sustava iz Ujedinjene Kraljevine i EU-a naveli u analizi troškova i koristi objavljenoj u travnju 2021. Napominjemo da se točkom 3. Priloga 29. Sporazumu o trgovini i suradnji zahtijeva da se neto elektroenergetski položaji preko interkonekcijskih elektroenergetskih vodova izračunavaju implicitnim postupkom dodjele primjenom posebnog algoritma, uključujući komercijalne ponude za kupnju i prodaju za razdoblje dan unaprijed iz relevantnih tržišta za razdoblje dan unaprijed u Ujedinjenoj Kraljevini. Analizom troškova i koristi koju su proveli operatori prijenosnih sustava iz Ujedinjene Kraljevine i EU-a utvrđeno je da je jedinstvena cijena za Veliku Britaniju vrlo poželjna za učinkovitu provedbu višeregionalnog labavog povezivanja obujma (MRLVC) u svim opcijama oblikovanja MRLVC-a. U rujnu 2021. Ministarstvo poduzetništva, energetike i industrijske strategije pokrenulo je savjetovanje kako bi zatražilo mišljenja o postojećim aranžmanima za trgovanje električnom energijom na burzama električne energije na veleprodajnom tržištu električne energije u Velikoj Britaniji te o našim prijedlozima za potporu učinkovitom prekograničnom trgovanju. Konkretno, Ministarstvo poduzetništva, energetike i industrijske strategije utvrdilo je pristup na visokoj razini za povezivanje posebnih dnevnih dražbi za dan unaprijed, koje bi se upotrebljavale kao „relevantna tržišta za razdoblje dan unaprijed” za potrebe Priloga 29. Sporazumu o trgovini i suradnji, s ciljem prikupljanja stajališta dionika o tome hoće li se to provoditi i kako to učiniti u praksi. To je savjetovanje završeno u studenome 2021., a Vlada Ujedinjene Kraljevine u dogledno će vrijeme objaviti odgovor.

1. Kad je riječ o opciji knjige preliminarnih naloga koju su utvrdili operatori prijenosnih sustava:
 - (a) Koliki se udio naloga za jedinstveno povezivanje dan unaprijed (SDAC) obično podnosi u zadnjih 15 minuta prije zatvaranja, koliko taj udio obično varira, postoji li nešto što posebno utječe na to kad sudionici na tržištu dostavljaju svoje naloge i bi li se to moglo promijeniti kao posljedica provedbe opcije knjige preliminarnih naloga?
 - (b) U kojoj bi mjeri udio naloga podnesenih tijekom završnih 15 minuta prije zatvaranja SDAC-a utjecao na usklađenost protokâ putem interkonekcijskih vodova s cijenama na tržištima stranaka za dan unaprijed?

- (c) Bi li se tom opcijom uklonili ili bi i dalje bili prisutni neki od problema povezanih s vremenskim rasporedom koji su utvrđeni u opciji zajedničke knjige naloga? Trebalo bi u potpunosti objasniti i obrazložiti sve operativne učinke i rizike.
- (d) Omogućavaju li zahtjevi iz članka 305. (Zabrana zloupotrebe tržišta na veleprodajnim tržištima električne energije i plina) Sporazuma o trgovini i suradnji dostatno ublažavanje rizika od manipuliranja tržištem, za koje je utvrđeno da proizlaze iz opcije knjige preliminarnih naloga? Trebalo bi u potpunosti objasniti i obrazložiti sve preostale rizike od manipuliranja tržištem.
- (e) Mogu li se uvesti još kakve mjere, zahtjevi ili obveze, među ostalim za regulatorna tijela ili sudionike na tržištu, operatore prijenosnih sustava ili operatore na tržištu, kako bi se dodatno ublažio rizik od manipuliranja tržištem utvrđen u opciji knjige preliminarnih naloga? Trebalo bi u potpunosti objasniti i obrazložiti sve preostale rizike od manipuliranja tržištem.

2. Kad je riječ o opciji zajedničke knjige naloga koju su utvrdili operatori prijenosnih sustava:

- (a) Koje bi sve opcije mogle omogućiti da se postupci izračuna operatora tržišnog povezivanja za MRLVC provode između vremena zatvaranja SDAC-a u podne po srednjoeuropskom vremenu i objave rezultata SDAC-a u 13 sati po srednjoeuropskom vremenu, uključujući eventualne opcije kojima se omogućuje da se postupci izračuna operatora tržišnog povezivanja za MRLVC provode usporedno s aspektima SDAC-a?

Koje su prednosti/nedostaci tih opcija, uključujući:

- (1) moguće učinke na rad SDAC-a i zamjenskih postupaka (tj. rizici od odvajanja SDAC-a);
- (2) učinak na operatore prijenosnih sustava, operatore na tržištu i sudionike na tržištu?

Trebalo bi u potpunosti objasniti i obrazložiti sve operativne učinke i rizike.

- (b) Za ostale dodatne opcije zajedničke knjige naloga koje su operatori prijenosnih sustava utvrdili u analizi troškova i koristi (promjena vremena zatvaranja SDAC-a i/ili objave rezultata SDAC-a), koje su prednosti/nedostaci tih opcija, uključujući:

- (1) učinak na postupke prije (npr. izračun kapaciteta) i nakon SDAC-a (npr. unutarodnevna tržišta/tržišta uravnoteženja);
- (2) učinak na operatore prijenosnih sustava i operatore na tržištu te učinak produljenja razdoblja između zatvaranja SDAC-a i rezultata SDAC-a na sudionike na tržištu.

Trebalo bi u potpunosti objasniti i obrazložiti sve operativne učinke i rizike.

3. Kad je riječ o opcijama knjige preliminarnih naloga i zajedničke knjige naloga:

- (a) Koji su sve postupci potrebni za izračun operatora tržišnog povezivanja za MRLVC i koji bi raspon vremena bio potreban za svaki od tih postupaka? Trebalo bi u potpunosti objasniti i obrazložiti svaki raspon potencijalnog vremenskog okvira.

- (b) Dostavite nacrt prijedloga za metodologiju pograničnih zona trgovanja za utvrđivanje točnog i pouzdanog predviđanja. U tom smislu navedite:
- (1) glavna pitanja, načela i parametre (uključujući ulazne i izlazne podatke te upotrebu izlaznih podataka u MRLVC-u) koje treba obuhvatiti i utvrditi metodologijom pograničnih zona trgovanja;
 - (2) vremenski okvir u kojem bi se tu metodologiju moglo utvrditi i početi primjenjivati; te
 - (3) preliminarnu kvalitativnu procjenu uspjeha predložene metodologije pograničnih zona trgovanja u kombinaciji s MRLVC-om u usporedbi s rezultatima dodjele kapaciteta eksplicitnim dražbama kako bi se ostvarili učinkovitiji trgovinski aranžmani, a posebno navedite u kojim uvjetima predložena metodologija u kombinaciji s MRLVC-om nadmašuje eksplicitne dražbe.
- (c) Provedba
- (1) Detaljno navedite korake potrebne za provedbu svih aspekata opcija knjige preliminarnih naloga i zajedničke knjige naloga, uključujući postupke za ispitivanje i provjeru učinkovitosti MRLVC-a prije potpune operativnosti, uloga i odgovornosti operatora prijenosnih sustava, operatora na tržištu i sudionika na tržištu. Kako bi se ti aspekti mogli provesti u najkraćem mogućem roku i kako bi se strukturom i sadržajem tehničkih postupaka moglo na najbolji način pridonijeti učinkovitosti provedbe?
 - (2) Navedite realan rok za provedbu svake opcije (u određivanju roka trebalo bi uzeti u obzir trenutačni i utvrđeni budući razvoj događaja te sve potrebne korake kao što su savjetovanja s dionicima, uvođenje novih informatičkih sustava za operatore tržišnog povezivanja za MRLVC, faze ispitivanja, postupci upravljanja itd.).
 - (3) Koji su predviđeni izravni troškovi provedbe MRLVC-a za razne uloge i funkcije potrebne za MRLVC?
-